

FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG” KOZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . . . 2 frt.
Félévre . . . . . 1 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felolós szerkesztő:
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Bethlen Gábor gróf.

Egyre dülnek ki az élők sorából nagy embereink, kik a közéletben előkelő helyet foglalván el, nagy szolgálatokat tettek nemzetünknek tevékenységük, munkásságuk és áldozatkészségükkel.

E hó elején vettük gróf *Bethlen* Gábornak, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület megalapítójának és lelkes vezérének halálhírét. Gróf *Bethlen* abból a régi ösnemesi családból származott, mely Magyarországot a tizenhatodik század végén a legzseniálisabb katonával és politikussal, Bethlen Gábor erdélyi fejedelemmel ajándékozta meg.

Gróf Bethlen Gábor, a nagy erdélyi fejedelmek utóda, egész életét nemzetének szentelte, igazi mély részvétet keltett tehát az ő halála az egész országban. S habár az ő ellenzéki politikai elveivel sokan nem is rokonszenveztek, mégis megszerezte az egész ország elismerését azzal az önzetlen működésével, melylyel az Erdélyi Közművelődési Egyesületet megalakította és vezérelte. Ez az egyesület ma egyik erős védőbástyája az ország keleti részében az államfenntartó magyarságnak és a magyar nemzeti szellem érvényesülhetésének; az egyesületre kétszeresen szükség van manap, mikor napról-napra a román fészkelődésekről, nemzetiségi izgatásokról hoz híreket a táviró.

És amikor gróf Bethlen Gábor több jó hazafi társával együtt megadta az irányt az egyesület

áldásdus működésének, az alapokat lefektette, nem kívánt sütkérezni a dicsőség sugaraiban, hanem félrevonult keresdi birtokára — pihenni, meghalni.

Annak a Bethlen-családnak, mely az egykori erdélyi fejedelemmel legközelebbi rokonságban állott, gróf Bethlen Gábor volt az utolsó sarja. 1837-ben született Nagy-Szebenben. Tanulmányait otthon és Kolozsvárt végezte.

1860-ban külföldre utazott, ez utjában elkerült Olaszországba is, hol beállott közlegénynek a magyar legióba, a melynek soraiban Garibaldi alatt Olaszország szabadságának kivívásáért harczolt. 1863-ig Garibaldinál szolgált s Aspremontnál őt is elfogták Viktor Emánuel csapatai. Olaszországban ismerkedett meg Kossuth Lajosnak leányával, a kivel jegyben is járt, de ez fiatalon sirba szállván, magával vitte Bethlen Gábor szerelmét, a ki azután nem is

Bethlen Gábor gróf.

házasodott meg soha. Idehaza 1864. évtől kezdve szerepelt az 1869-iki országgyűlésig balközépi programmal volt képviselő. Ezentul mintegy 10 évig volt Alsó-Fehér és Kisküküllő megyék főispánja, mely állásáról 1890-ben mondott le. Ekkor újra képviselővé választatván, egészen a mult választásokig nemzeti párti programmal tagja volt a képviselőháznak.

Az ösnemes fejedelmi család utolsó sarjadékanak porhüvelyét az egész ország őszinte részvéte kísérte sirjába.

Meddő küzdelem.

Abból az alkalomból, hogy a német gazdák Magyarországon jártak, a Pestmegyei gazdasági egyesület összeállította a megye mezőgazdasági helyzetére vonatkozó adatokat. Ezek között benünket valósággal megdöbbentenek azok, a melyek két $\frac{1}{4}$ urbéri telkes parasztbirtok jövedelmezőségére vonatkoznak.

Az egyik birtok rosszabb talaju, de a közlekedést illetőleg előnyösen fekszik, mert a község vasuti állomás és csak 48 kilométerre van Budapeستől. A birtok adója 25 frt, egyéb terhei, mint biztosítás, csöszök fizetése, beruházás fenntartása szintén 25 frtot tesznek ki. A család fenntartására, négy tagot számítva, 142 frt kell, tehát az *összes kiadás 192 frt. A bevétel ellenben, a fuvart, baromfi- és állattartás hasznát is beleértve, csak 111 frt.*

A másik birtok a vasuttól 8—10 kilométerre fekszik, de talaja jobb s 2400 frtot ér, mihez a beruházás 400 frt. értéke számítandó. Az adók egyházi terhek 32 frtra rugnak s a *220 frt évi összes kiadással szemben 102 frt bevétel áll.*

A tulajdonos tehát sem az első, sem a második esetben nem független, kénytelen még rendes körülmények között is más bevételi források után nézni, különben eluszik az ősi göröngy. A mi annál érdekesebb, mert a fenti birtokok értéke megüti a 2000 frtot s a törvényhozás előtt fekvő javaslat, mely a latifundiumok eldarabolásáról szól, olyan parasztbirtokokat akar teremteni, melynek értéke legalább 2000 frt. Ezek urai azonban függetlenül birtokosok az ország nagy részében nem lesznek.

Azokat az állapotokat, melyek közé a parasztbirtok Pestmegyének még a fővároshoz közel fekvő részeiben is jutott, nemcsak aggasztónak tartjuk, hanem jellemzőnek is a kisgazdák nyomoruságos helyzetére. 10—12 holdnak egy négy tagu család fenntartására elégnek kell lenni, holott a hanyalló árak és emelkedő terhek mellett mind kevésbé lesz az, a terhek rovata pedig mind hosszabbá válik. Az állami, megyei, községi, egyházi és kutyaadóhoz járul a legelő-díj, kéményseprő, az éjjeliőr fizetése. Másfelé a tüzoltó, gyógydíj, a gyerekadó, az ezredéves pótlék és sok más. Csoda-e aztán, ha a jövedelem még akkor is folyton kevesebbnek bizonyul, ha le nem száll. Ha pedig valami baj éri a gazdát, barma elesik, gyermeke meghal vagy lakodalmat ül — bajszámba megy jóformán ez is — akkor lehetetlen kölcsönhöz nem fordulni, aztán vesz olyat, a milyet kap.

Nagy bajok csiráját rejti ez az állapot magában s méltó, hogy vele komolyan foglalkozzunk és a javítás eszközeit sürgezzük. Nem szabad feladni azt sem, hogy a szükségletek emelkedése

szinte nem maradhat ki. Nem maradt ki az urnál s nem fog kimaradni a parasztnál.

A fenti számításban egy családtagra még csak 30—40 frt jut. Hiszen ez még a legszerényebb megélhetésre sem elég, a midőn ebből egy napra kerekszám 10 krajczár esik? Az ilyen körülmények közé jutott kisgazda nem lesz-e a szocialista izgatók részére hálás talaj, mikor látja, érzi, hogy minden iparkodása meddő marad és ő fel nem tartóztathatólag bukik lefelé a lejtőn? Lehet-e aztán csodálni, hogy a főváros csodái sem tarthatják vissza a kisgazdákat még Pestmegyében sem attól, hogy kivándoroljon? Az országban kevésbé kedvező helyzetben levő vármegyékből ilyenformán minden munkabíró ember idegen hazába megy boldogulását keresni, az ősi birtok pe lig a labodának jut martalékul parlagon.

Ha a mezőgazdaságnak legszerényebb munkásai: a kisgazdák az ősi földön a legmegfeszítettebb munkával sem tudnak boldogulni, a meddőküzdelemben a mindennapi létért kifáradnak, nem lehet azután csodálni, ha a kísértéseknek sem tudnak ellentállani, amelyek függetlenségüket semmisítik meg.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A kifacsart citrom. Minél tovább folyik a czukorkiviteli díjakról szóló vita a képviselőházban, annál jobban megvilágosítják az ellenzék szónokai azt, hogy Bánffy kormányának csak azért kellett oly sürgősen és minden előkészület nélkül ezt a törvényjavaslatot letárgyaltatnia, [hogy azzal Bécsben a maga népszerűségét növelje és így düledező miniszteri székét még egy kis időre megtámogassa. Az osztrákok ugyanis nagyon jól tudják, hogy Bánffy idehaza senkinek sem kell, sőt Bécsben sem igen kell, mert azt hitték, hogy a választásokon összehozott óriási többségével mindent ki tud vinni, ami Bécsnek csak kell. Az ellenzék azonban ezt megakadályozza, Bánffy ur ígéreteit teljesíteni nem tudja és így az osztrákok szemében már nem egyéb a kifacsart citromnál, a melyből még a czukorpremiuumokat akarják utolsó cseppeknek kisajtolni, hogy azután elhajítsák. De addig az osztrákok tartják benne a lelket, mert a kifacsart citrom utolsó esőpei is nekik milliókra menő hasznot eredményeznek, a melyet a magyar gazdák és a magyar fogyasztók fizetnek meg.

Temesi alispán ügye. Temesmegye alispánját Deschán Achillt a közgyűlés fegyelmi vizsgálat alá helyezte, mert a temesi viczinális vasutaknak a főispán rendelete daczára vonakodott a vármegye által

a vasút támogatására megszavazott összeget kiutalványozni addig, a míg a vasutársaság összes kötelezettségeinek eleget nem tesz. A vármegye független közönsége ezért az alispánnak bizalmat szavazott, de a főispán, a ki a viczinálisokkal nagyon jóban van, haragjában fegyelmi vizsgálat alá helyezte az alispánt, daczára, hogy ez épen olyan jó kormánypárti, mint volt a választásoknál, a midőn tucatszámra liferálta a kormánypárti képviselőket. A belügyminiszter szintén a főispánnak adott igazat, mert a viczinálisták anyagi érdekei azt úgy kívánták. Ime így igazgatják Magyarországot; a míg az alispán a kormány szekerét tolja, a választásoknál a legnagyobb basáskodásokat követi el, dicsérik, sőt kitüntetésekkel jutalmazták, mihelyt azonban a köz érdekében cselekszik, a vármegye érdekeit védi, akkor elesapják mint egy napszámost, a ki még a kenyerét sem érdemli meg.

Országgyűlés.

Úgy látszik, hogy a nekitüzésedet ellenzék a kormányt mégis agyonbeszéli. A mult heti ország-házi vitatkozások legalább arra mutatnak, hogy a kormány fogát veszi abban a vásott almában, melyet a Lajthántulról nyujtanak neki. A két óra hosszat beszélő szónokok egész raja kelt sikra újra, új eszmékkel meggyőző szavakkal beszélnek a cukorkiviteli jutalomról szóló törvényjavaslat ellen. A tárgyalások legkiemelkedőbb mozzanata a mult pénteken volt, a midőn a magyar gazdák önzetlen, tiszteletre méltó ősz vezére, gróf Károlyi Sándor szólalt fel a javaslat ellen. A kiváló politikus tartalmas beszéde, melyet lapunkban is bő kivonatban közlünk, mindvégig lekötötte az egész ház figyelmét. Meggyőző adatokkal bizonyította be, hogy a javaslatot így, a mint van, törvényerőre emelni nem lehet, mert az éppen a gazdák érdekeit sérti, holott azt előmozdítani kellene, vissza kell hát adni a kormánynak, hogy reperáljon rajta, ha tud!

A mult heti tanácskozásokról a következő tudósításunk számol be:

Reiter János nemzeti párti képviselő szóba hozta, hogy a tárgyalás alatt álló törvényjavaslat nem egyéb, mint az osztrák nagyipar dédelgetése. A kormány nem törődik az ország földműves és kisiparos népességével, hagyja őket tönkremenni, az ezek bajain segítő törvényjavaslatokat, minők a börze-törvény, szövetségi törvény stb. csak igéri folyton, de nem terjeszti be az országgyűléshez. A javaslat nem a gazdaközönség előnyét célozza, hanem a cukorgyárosoknak osztogat kiviteli jutalmat, a kik kartelök kötésével megkárosítják a termelőket és fogyasztókat egyaránt. Ezért nem fogadja el a javaslatot.

Bartha Ödön azt vitatja, hogy a kormánynak ezt a törvényjavaslatot nem is lett volna joga előterjeszteni, mert ez szoros összefüggésben van a kiegyezéssel, ezzel együtt kell hát elintézni. Sturmán György szintén nem fogadja el a törvényjavaslatot, hanem esatlakozik a benyújtott határozati javaslatokhoz.

Julius 8 án csak két képviselő szólalt fel a javaslat ellen. Mócsy Antal néppárti képviselő zamatos magyarsággal beszélt, rámutatva a javaslat nagy hátrányaira. Régen a kisipar a czéhrendszerrel védte magát, ezt a rendszert tönkre kellett tenni, mert így kívánta a nagytőke és nagyipar, mely ma szintén czéhben él, még pedig ennél veszedelmes fajtájában: karteleket köt a becsületes gazda és kisiparos kizsákmányolására. Visszautasítja a javaslatot.

Károlyi Sándor gróf: Közgazdasági szempontból ezt a javaslatot el nem fogadhatja; ha ezt a ház elveti, azért a répatermelő gazdák nem károsodnak, mert a kiegyezési törvénynek erre a dologra is ki kell terjeszkednie. Két nagy követelmény hiányzik a javaslatból. Egyik az, hogy mi biztosítékot sem nyújt a kormány arra nézve, hogy a jövőben a kartelnek vége vettetik. Ezt törvényben kell biztosítani. A kormánynak intézkedni kellett volna, hogy a kartelkötés által czukoregyedáruság ne fejlődhessek ki. A kormány, ha akarja, alapíthat egy gyárat vagy a termelőkkel, vagy egy gyárossal, de oly föltételek alatt, hogy semmiféle kartelbe ne menjen bele s ekkor a kartel rögtön meg van törve. Lehet ezt mérsékelni vasuti tarifákkal is, hogy attól a csoporttól, a mely országunk világos kárára kartelt csinált, a tarifakedvezmények elvonassanak.

Ha az amerikai összes gazdasági, politikai viszonyokat tekintjük, arra a meggyőződésre kell jönnünk, hogy ott tulajdonképpen a védővámrendszernek, vagyis a magas védőcámok behozatalának ma sokkal nagyobb kilátásai vannak, mint bármikor. A törvényhozás egyik házában már keresztül ment. Pedig az valóban furesa törvény lesz, mert a javaslat egyszerűen kimondja, hogy a mennyi prémiumot fognak valamely európai vagy más cukorkiviteli országban megadni, annyival fogják ők is emelni az ő vámjukat. Csináljanak hát akkor önök cukorkivitel! Hogy ennek mi lesz a végeredménye, az bizonytalan; de látjuk jönni a bajt s ezért én egy cukorprémium megadását nem is ellenzem, mert hiszen, hogy ha csak két vagy három hónapig tart is a cukorkivitel lehetősége, meg kell adni, hogy az ránk nézve még így is nagyon jó és hasznos lehet. De gondoljunk is arra az esetre, hogy mit csinálunk majd, ha a zivatar jön. A baj egyébként e cukorzivatar tekintetében az, hogy Ausztria részéről sokkal nagyobb a kivitel, mint Magyarország részéről, sőt majdnem egyedül ő az, a ki e téren dominál, mert ha csak Magyarországról volna szó, azt mondanók, hogy körülbelül ott vagyunk, hogy vagy kevés, vagy semmi a kivitelünk, mindenesetre nem sok. Hanem igenis sok ez Ausztriában és mi fizetünk az osztrák kivitelnek jutalmat azért, hogy még többet termelhessenek az osztrákok a mi rovásunkra. Ez nagyon szép dolog, ha a t. kormány ezzel akarja magát Ausztriában népszerűvé tenni, ha ezzel akarja ott magának a népszerűséget biztosítani! De ezt nem tekintve, mereven csak annál maradok, hogy miért nem tud hát a kormány ez ellen védekezni? Miért nem tud a kormány azon lendíteni, hogy a ráfizetés az osztrák kivitelre a jövőben megszűnjék? De a míg nincs meg a kontingentálás s a termelés redukálása mégis elkövetkezik: az nekünk sokkal fájdalmasabban fog esni, mint Ausztriának. Vissza kell tehát adni a javaslatot a kormánynak, hogy gondoskodjék a kontingentálásról és szerezzé meg az előbb említett biztosítékokat. (Nagy tetszés. Éljenzés.)

A gazdák vezérének beszédét nagy figyelemmel

hallgatták a honatyák minden oldalról s a mameluk tábor némán hallgatott, mint a megleckéztetett gyerek, s csak akkor szízszent fel, mikor a szónok kijelentette, hogy e javaslat csak arra való, hogy Bánffy és pártja népszerűsége tehessen szert Bécsben.

A nagy hatású beszéd után *Wlassics* miniszter adott választ Marjai képviselőnek, kinek választókerületében valami hitközségi gyűlésbeli összekoczanás volt.

Utána *Perczel* Dezső miniszter válaszolt *Eötvös* Károly képviselő azon interpellációjára, melyben azt kéri tőle számon, hogy miniszteri hatalmánál fogva mért nem vetett gátat a vígszínházi tüntetés alkalmával előidézett rendőri féktelenségnek és erőszakos eljárásnak. (A vígszínházban ugyanis a múlt hónapban német komédiások vendégszerepeltek, mely ellen a főváros hazafias ifjusága tüntetéssel védekezett. Ezek közül a főkapitány mintegy 20-at letartóztatott közönséges bűnösökként.) A miniszter ur hetikén válaszolt, üres okokkal állván elő, miért nem is késett *Eötvös* Károlyt őt alaposan megleckéztetni.

Julius 9-én *Boda* Vilmos függetlenségi párti követ volt az első szónok s helytelenítette, hogy a cukoradójavaslatot a kiegyezésből kiszakítottan akarják tárgyalni. *Papp* Elek beteges állapotnak tartja, hogy kiviteli jutalmakkal kell segíteni az osztrák cukoripart; mikor az osztrákok kövel dobálnak bennünket, mi kenyérrel dobunk vissza. A javaslatot nem fogadja el. *Kiss* Albert fölemlíti, hogy 1867-ben sokan azért léptek a kiegyezés talajára, mert Deák Ferencz ahhoz kötötte a kiegyezést, hogy a monarchia a szabad kereskedelem útjára lép, hogy Magyarország a régi osztrák adósságból több terhet nem vállal, mint a mennyit 67-ben elvállalt, hogy az egyik államfél a másikat nem károsítja s végül ha a két államfél között gazdasági kiegyezés nem sikerül, Magyarország az önálló vámterületet fölláthatja. Ezeket a föltételeket harmincz év óta semmibe se veszik a kormányok, ezért szóló és pártja nem fogadják el ezt a törvényjavaslatot.

Julius 10-én *Mesko* László kezdte a vitát s fölöslegesnek tartja a cukorkiviteli jutalom osztogatását. Nekünk a német és francia cukoriparral szemben előbb-utóbb okvetlenül meg kell adnunk magunkat, mert a küzdelem, melyet Ausztria érdekében vivünk, már is nagyon sokba került. Mivel e javaslat újból és még erősebben láncolja az országot Ausztriához, általánosságban sem fogadja el azt. *Marjay* Péter sürgeti, hogy tegyen a kormány lépéseket az önálló vámterület, önálló magyar bank létesítésére és egyes adónemek eltörlésére. A múlt évi előadó *Láng* Lajos is elismerte, hogy e javaslat nem a gazdák érdekében van, hanem Ausztria érdeke. Nem fogadja el a javaslatot, hanem csatlakozik a beadott határozati javaslatokhoz. *Julius* 12-én szintén csak két beszédet hallottunk, de ezek tartalmasok voltak. *Rakovszky* István Károlyi Sándor gróf beszédével ért egyet, a gazdaközönség igazi bajaira — ugymond — e beszéd mutatott rá leginkább; oly értelmű határozati javaslatot nyújt be, hogy vegye le a ház e javaslatot a napirendről, *Holló* Lajos azt ajánlja, hogy ne a cukoriparnak adjunk kiviteli jutalmakat, hanem azon iparágaknak, melyekből még nagy a kivitel. Hosszasabban foglalkozva a gazdasági helyzettel, éles késsel bonczolgatta a javaslatot, melylyel áldozatokat akar hozni a kormány a nagy cseh cukorgyáraknak. Vázolja

a zsarolásokat, melyeknek a polgárság a fogyasztási adóbérlők részéről ki van téve; ezt az állapotot tovább tünni már nem lehet, orvoslást kell keresni. Nem járul a javaslatához.

Julius 13-án hallottunk a kormánypárt részéről is egy rövidke beszédet *Herczeg* Ferencz védte magát *Rakovszky* képviselő azon állítása ellen, mintha ő politikai pozíciójára való hivatkozással tagadta volna meg a *Bartha* Miklós megkegyelmeztetése ügyében beadandó kegyelmi kérvény aláírását. Utána *Lepsényi* Miklós néppárti képviselő beszélt hosszasan a javaslat ellen, bebizonyítván, hogy ebből a szegény embernek nincs semmi haszna. Ha segíteni akar a kormány a gazdákon, hozza be a terményadót. Határozati javaslatot nyújt be, melyben e törvényjavaslat tárgyalását mindaddig felfüggeszteni kéri, míg a bérzeadóról és a földadó leszállításáról törvényjavaslatokat nem terjeszt a kormány a Ház elé. *Blaskovics* Ferencz szigorúan bírálhatja a törvényjavaslatot s számadatokkal mutatja ki, hogy a cukortermelés és ipar nálunk visszafelé fejlődik éppen a mindenkori kormányok káros hatású intézkedései folytán. A kisebb cukorgyárak pusztulnak folyton s ha még egy-két ily törvényjavaslat törvénynyé válik, tönkre kell menniök kis cukorgyárainknak. Politikai lelkiismeretlenségnek tartja, hogy a kormány e javaslattal tudva megkárosítja az országot Ausztria javára. Határozati javaslatot nyújt be, a törvényjavaslat felfüggesztését kérve.

Külföld.

Görög-török háboru. Az európai nagyhatalmaknak úgy látszik nem fog sikerülni a békét Törökország részéről Görögországnak kieszközölni. A törökök diadalmas hadjáratuknak jutalmát is látni akarják, de magukat Görögország további támadásai ellen is biztosítani óhajtják, s azért a hadi kárpótláson kívül Thesszáliát vissza akarják venni Görögországtól. A görögök természetesen ezt nem szeretnék és ebben őket az európai nagyhatalmak is támogatják, előbb az orosz czár, e héten pedig Ferencz József ő felsége irt egy levelet a török szultánnak, amelyben nagyon ajánlja a béke megkötését és pedig az európai nagykövetek tanácsa szerint. Ennek a levélnek a háttere az, hogy ha a török nem engedelmeskednék Európának, nem a göröggel, hanem Európa többi hatalmasságaival gyülik meg a baja. Ha a törökök a békét megkötni nem akarnak, ez új és még nagyobb bonyodalmaknak, talán egy világháborúnak a csiráját képezné.

Osztrák állapotok. Badeni miniszterelnök hatalmaskodásával méltó párja Bánffy bárónak. Az osztrák képviselőházat fel kellett oszlatnia, mert, hogy többséget szerezhessen, kiadta a szerencsétlen cseh nyelvrendeletet, a mely szerint Csehországban a hivatalos nyelv a cseh legyen. A németek ezt nem tűrhetik, a kik különben is Ausztriában többségben vannak és most a parlamenten kívül küzdenek a sérelmes rendelet ellen. A múlt vasárnap Égerben akartak egy népgyűlést tartani, de ezt a rendőrség megakadályozván, mintegy 15000 ember Bajorország területére ment át s ott tartotta meg a tiltakozó

népgyűlést. A visszatérőket azonban a cseh rendőrök, akár csak a budapesti rendőrfőkapitány kommandírozta volna, megtámadták, botokkal és kardlapokkal ütlegelték és úgy szórták széjjel. Ez nemesak azért szomorú, hogy a rendőrséget Badeni is brutális szolgálatokra kezdi felhasználni, a mitől eddig tartózkodott, hanem főleg azért, mert az osztrák németeket elidegeníti a monarchiától és a nagy Németországhoz való esatlakozásra viszi, a mi a monarchia gyöngítését jelenti, a mit Badeni erőszakos szláv politikája lépten-nyomon elősegít.

Előfizetési felhívás.

Azon t. előfizetőinket, kik június végén lejárt előfizetésüket még mindig meg nem ujtották, tisztelettel kérjük, hogy előfizetésüket, a nekik mult hó végén megküldött postautalványon mielőbb megújítani sziveskedjenek.

Előfizetési ár:

Félévre 1 forint, egész évre 2 forint.

A kik a legközelebbi napokban nem ujtják meg előfizetésüket, azoknak sajnálatunkra beszünetni leszünk kénytelen a lap küldését, úgy hogy a jövő számot már csak azoknak küldjük, a kik addig előfizetésüket megújítják.

MI UJSÁG?

A királyi pár Ischlben. Ő Felsege a király s a királyné esütörtökön Ischlbe utazott. A lainzi nyaralás tehát, a hol a királyné néhány hetet szándékozott eltölteni, elmarad.

Garay-szobor leleplezése. A kitűnő költőnek, Garay Jánosnak szobrát Szegzárdon szeptember hóban fogják leleplezni. A szobrot, melyet *Szarnovszky* Ferencz szoborművész mintázott, Párizsban öntötték érezbe.

Római sirlelet. Az elmúlt hét folyamán Keszthely várostól észak-keletre fekvő ugynevezett „Csörögödör”-nél dolgozó murva-vető munkások munka közben véletlenül egy régi sirra bukkantak, melyben a még teljesen ép esontvázon kívül egy bronz övesatot, egy vaskést és több II. Constantinus-féle római bronz pénzt találtak. A leletet Csák szolgabíró szerezte meg.

Felfüggesztett községi bíró. Régóta és nagyon sok panasz merül fel a kurticsi törvénybíró, Ursz János ellen, ki nem valami lelkiismeretesen töltötte be hivatalát. A felettes hatóság végre is megsokalotta a sok mulasztást és rendetlenséget s az alispán a minap felfüggesztette állásából Ursz Jánost.

Halálos ebmarás. Baranyi Miklós orosi községi bírót még május hó elején megmarta egy veszett

eb. Baranyi körisbogárporral kuruzsolta magát s már teljesen nyugodt volt, hogy a marásnak nem lesz következménye, mikor a mult héten kitört rajta a veszettség. Két napon át szenvedte a legiszonyubb kinokat, míg végre a halál megváltotta kinjaitól.

Váltóhamisító gazda. Gyelán György gyiresi gazdát a napokban elesipte az aradi rendőrség Schweiger Ede ottani ügyvéd följelentésére, kit egy 160 forintra kiállított hamis váltóval akart becsapni. Gyelán hét falujabeli gazdag paraszt nevét hamisította a váltó alá, mely különben utáznott.

Örült a vonaton. A napokban Máramaros-Szigetről Budapestre induló vonaton nagy izgalmat okozott egy 49—50 évesnek látszó másodosztályú női utas. Ugyanis pusztá kézzel betörte a vonat ablaktábláit és angol nyelven úgy kiáltozott, mintha csak nyuzták volna. A szerenésétlen asszonyt, ki üldözési mániában szenved, a máramaros-szigeti kórházba szállították. Neve Dowling Julianna és mintegy 1500 forintnyi készpénzt találtak nála.

Isten haragja. Kamjonka szepesmegyei község határában a minap burgonyakapálással foglalkoztak. A munka folyamában a ezivakodó természetű Harvin Anna belekötött egyik társnőjébe és káromkodásokkal illette — a mi a megtámadtat csak viszonzásra ösztönözte. Harvin Anna erre azt vágta neki vissza:

— Hogy a mennykő üssön meg!

Alig hogy a szitkozódó asszony befejezte a káromkodást, derült égből egy ezikkázó villám lecsapott az asszony mellett és azt halálra sujtotta. A nép között most szájról-szájra jár közbeszédű az asszony esete és ebben istenítéletet lát.

Elpusztult gabonacsarnok. A mult hét végén nagy tűzvész volt a fővárosban. A Silos nevű nagy gabonacsarnok gyuladt ki a Margit-híd közelében, elégett több mint egy negyed millió forint értékű gabona. Maga a vasszerkezetű csarnok is elpusztult teljesen.

Elcsipett kivándorlási ügynökök. Több galicziai és zempléni ember panaszt tett a kassai rendőrségnél, hogy két ismeretlen ügynök elesalta őket Amerikába, de még az ut elején kifosztották őket az összes vagyonukból és megszöktek. A szélhámos ügynököket el is fogták hamarosan Grünfeld Lajos kucséber és Polaesek Jakab esernyős személyében, kiket érzékenyen meg fognak büntetni.

A csavargó merénylete. Kötelességének áldozata lett vasárnap éjjel egy fővárosi rendőr egy csavargó gonosz tettének. Az Ujvásár-téren ugyanis éjjel után egy órakor Fehér József rendőr egy garázdálkodó embert rendreutasított, mire ez kést rántott elő és a rendőrt úgy szurta oldalba, hogy az összerogyott. A csavargó elmenekült. A rendőrt életveszélyes sebével a Rókusba vitték, a hol még az éjjel meghalt.

Jégeső. Szatmáron a mult pénteken d. u. 5—6 óra között roppant viharral vegyest egy negyed óráig tartó jégeső volt. A diónagyságu jég az épen aratás alatt

álló buzában sok kárt tett. A tengeri, gyümölcs és kerti veteményekben szintén kiszámíthatlan kárt okozott. Sok helyen fákat esavart ki tövéből, élet-erős galyakat tördelt le és sodort magával a vihar. Szóval pusztulás nyomai maradtak mindenütt.

Öngyilkos uriasszony. A biharmegyei Szerb-Kereszturon a minap Toponaesky községi jegyző felesége öngyilkos lett. Hogy mi készítette a szép asszonyt erre a végzetes tetre, nem tudják. Állítólag egy elboesátott eseléd bosszúból levelet irt volna urának tele vakmerő gyanúsításokkal s ez dulta volna föl a házaspár boldog családi életét. Toponaeskyne halála nagy részvétet keltett Szegeden, a hol a családnak széleskörű ismeretsége van.

A vásárhelyi méregkeverők bünpöre. A hódmező-vásárhelyi méregkeverők: Jáger Mari és társainak bűnügyi tárgyalása két hét óta folyton tart Hódmező-vásárhelyen báró Konradsheim Oszkár törvényszéki bíró elnöklése alatt. A vádlottak persze erősen tagadják a nekik tulajdonított bűneselekményeket, bár a tanuk mind ellenük vallanak. Százon felül van már a kihallgatott tanuk száma, még vagy 20—30 tanut hallgatnak ki, azután jönnek a vád- és védbeszédék. Ítélelhozatalra valószínűleg csak a jövő hét végén kerül a sor.

Kneipp páter öröksége. Alig hunyta még le szeméit a nagy emberbarát, örökségét máris szétdarabolják tanítványai. Wörishofenből ugyanis azt a hírt veszszünk, hogy Baumgarten dr., Kneipp segédorvosa, több más orvostársával egyetemben odahagyni készül Wörishofent, hogy egy más kies fekvésű helyen létesítsen Kneipp-féle fürdő- és gyógyintézetet.

Villámcsapás vacsora közben. Sebespatak helység fölött óriási égháboru volt e hó 13-án este. Dávid János földmives a vihar kitörésekor épen vacsoránál ült a családjával, mikor a villám beütött a házába s az egész családott a földhöz csapta. A gazda legkisebb fia rögtön meghalt, a másik fia pedig megnemult, a szülők égési sebek árán menekültek meg a veszedelemtől.

A vonat alatt. A szombathelyi pályaudvaron a napokban szerencsétlenség történt. Mikies pályafelügyelő az egyik vonat alá került s mindkét lábát leszakították a vonat kerekei.

Pénzszekrény a kutban. Baranyaváron nemrég egész tartalmával együtt elloptak egy Wertheimkasszát, melyben tekintélyes összeg készpénz és körülbelül 19.000 forint értékű regalekötvény volt. A csendőrség kereste a betörőket is, a kasszát is, de nem jutott eredményhez. Néhány nap előtt a község elöljárósága levelet kapott, hogy Keskenen két ember 500 forint jutalom ellenében hajlandó megnevezni és előkeríteni a pénzszekrényt. A kijelölt helyre 500 forintos kötelezvénynyel elment a csendőrörvezető, a kit Horváth János keskendi tanító és Herez János vendéglős — a névtelen levél írói — jutalom fejében utba igazítottak. A betörők az Elveisz-féle

puszta kutjába dobták a kasszát. A kutból kimerítették a vizet s a kifurt kasszát a föld színére hozták fel. Megtalálták benne az értékpapirokat, a pénzt azonban elvitték a betörők. A csendőrség most már biztos nyomon folytatja a vizsgálatot.

Villámcsapás egy templomban. Szomorúságot okozott minap a vihar a beregmegeyi Holubina község görög katolikus híveinek. A villám megrongálta a templomukat s azonkívül egy emberéletet is elpusztított. Alig hogy kitört a vihar, leütött a villám, még pedig egyenesen a templom tornyába. Román-esuk Demeter harangozót, a ki a vihar idején a toronyban volt, a villám agyoncsapta.

Két árvaleány. A torontálmegyei Szent-Hubert község mellett lakik Szova János államvasuti pályőr, a ki két árvaleányt fogadott magához nem annyira jószívüségéből, mint számításból. A vasuti ór a kis leánykakkal valóságos rabszolgamunkát végeztetett, gyötörte őket, enni pedig nem igen adott nekik. A szegény gyermekek sokáig túrték a mostoha bánásmódot, míg aztán egészen elvesztették életkedvüket. Az egyik megkínzott árva a napokban a vonat elé vetette magát, a mely megváltotta szenvedéseitől. Életben maradt testvére Mariska Katalin megirigyelte az öngyilkost, a kinek már nem kell tovább kinlódni a gonosz fogadott szülők mellett. A minap ő is követte nővérét a halálba, lefeküdt a temesvári vonat elé, mely össze-vissza darabolta testét. A pályőrt a bíróság vonja felelősségre.

Meghalt a felesége után. A Kohlbach szepesmegyei községben pár héttel ezelőtt meghalt Szuchy Ádám ottani gazda felesége, hat kis árvát hagyva hátra. A gyermekeket a rokonok vették magukhoz, Szuchy pedig buskomorságba esett, egyre bánkódott a felesége után, míg végre a minap kiment a temetőbe s ott a felesége sírján agyonlőtte magát.

Vizbefult adótiszt. Dembszky János lippai adótiszt, a ki beteges ember volt, a Marosba ment fürdeni, de az ár hirtelen elragadta, a víz alá merült és többé fel sem bukott. Holttestét még nem találták meg. Özvegyet és három árvát hagyott maga után. A buzgó hivatalnok halála a közönség körében is mély részvétet kelt.

A fürdés áldozata. Pákán Németh István pásztorfiu a Csorba patakban fürdött több társával. Uszni nem tudott és elmerült a szegény pásztorfiu a habokban, honnan holtan húzták ki.

A gabonaárak emelkedése folytán a magyar gazda nagyon helyesen tartózkodik termésének értékesítésével, a míg annak ára megszilárdul. Hogy azonban kötelezettségeinek eleget tehessen, kölcsönre van szüksége. A hitelnek ily élénk kereslete folytán a záloglevelek oly nagy kelendőségnek örvendenek, hogy az „Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet” Budapesten, VI., Váci-körút 39. sz. a. már kisebb összegű törlesztéses kölcsönöket is kiváltságos kedvező feltételek mellett engedélyeztet.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Takarmánybükköny-takarítás.

Az ország legnagyobb részében az időjárás ez idén általában igen kedvező volt a takarmányneműek fejlődésére. Másrészt azonban az is igaz, hogy az egyényári takarmányneműek korai elvetését a sok esőzés hátráltatta. Többnyire későn vettetésen el, azok lekaszáthatása a rendes időn túl maradt, habár a mennyiségben eltérés egyáltalán nem mutatkozik, mert a rohamos dus fejlődés a késői vetés okozta veszteséget teljesen pótolta.

A hol a takarmánybükköny-kaszálás már folyamatban van, mindenütt vastag rendekben hever a levágott takarmány. A feltakarítás, behordás ejtethet csupán gondolkozóba sok gazdát, mert hiszen az utóbbi napok majdnem rekkenő melege a gabonaneműeket feltűnően érleli s így azok, a kik a bükkönnyt sokáig renden hevertetik, a gyűjtéssel okvetlenül az aratásba jönnek bele.

A kisebb gazdáknál általános a szokás, a hit, hogy a takarmánybükkönnyt vagy zabosbükkönnyt jól ki kell a renden szárítani, mert különben a boglya vagy kazalban begyul. Ezért azután a levágott takarmányt addig hagyják renden, a míg az vörösre nem szárad.

Ez téves felfogás és semmi által nem indokolt eljárás. Helytelen ma, a mikor az összehalmozott munka a gyors eljárásra kényszerít. De helytelen minden időben, mert hiszen a hosszas szárítás és renden hevertetéssel a takarmány minőségének ép úgy, mint azok tápértékének igen nagyon ártunk. Egykét, habár kisebb eső, tökéletesen elég arra, hogy takarmányunk tápértéke alább szálljon, minősége megromoljék. A teljes kiszáritással sok oly értékes anyagokat párologtatunk el takarmányunkból, a melyek az állati táplálkozásnál, az emésztésnél jelentékeny szerepet játszanak. Az is bizonyos, hogy az egyszer renden felszáraz állapotban levő takarmány, ha megázik, kezelése százsorta több bajt okoz a boglyában vagy kazalban, mintha oda egész nyersen rakatott volna be.

Huszonkét év óta termelek takarmányul zabos bükkönnyt, annak betakarításánál a következő eljárást követtem: A kétharmad részben zab, egyharmad részben bükkönyből álló takarmánykeveréket, ha a virágzás teljesen beállt s a zab részben vagy egészen kikalászolt (a mi azonban mellékes dolog), lekaszáltattam s kevésbé napos időjárásnál két-három, jó meleg napfényes idővel ellenben, különösen ha eső fenyeget, a kaszálás után egy nap mulva felgyűjtetem és olyan petrencékbe (vontatók) rakatom, a melyekből egy béresszekérre 10—12-öt felrakunk.

A gyűjtést a harmat felszállta után kezdem, garádokba hajtani, s ha a takarmány kissé, pár órát, szikkad, petrencézünk. Szigorúan ügyelek arra hogy a petrencék villával rakassanak, úgy, hogy a takarmány a petrencékbe ne összehajtogatva, gubanczolvá rakassék, mint ezt a szénánál teszik, a hol a munkás a garádokba gyűjtött takarmányt maga előtt villával hempergeti mindaddig, a míg egy petrencére valót össze nem gyűrt, mert ezen eljárást a takarmánybükköny nem tűri. Ennek a takarmánynak a petrencékben szépen, szálasan

rakva és nem gyürve kell feküdni, hogy az erjedéssel beálló melegség szépen el is párologhasson, és a szárító légáramlatot a petrencze belsejében összegyűrt galuskaszerű csomók ne gátolják.

Ezen állapotában marad a zabos bükköny 5—6 nap s ha a petrencék jól megülepedtek, a takarmány kellőleg elvesztette nedvességét, száraz, fonnyadt, behordatom s kazalba rakva (ismét szálasan, nem gyürve), kitűnő minőségű takarmánnyal gazdagszik takarmánykészletem. Az így kezelt zabos bükköny színe élénk zöld marad, még a rajta levő virágok is megtartják színüket, levelét nem hullatja, finom tapintatu, valóságos abrak. Nagy érdeme, hogy a kaszálástól számított 8—9 napra a takarmány kazalba rakva áll.

Azoknak, a kik ezen feltakarítási móddal próbát akarnak tenni, még néhány gyakorlati dolgot is megsugok.

Először is a vetésnél a vetőmagot ne sajnálják, mert mentől sűrűbben áll a növény egy holdan, arról annál több takarmány levehető és az egyes növény szálak annál vékonyabb, finomabban fejlődnek. A takarmánytermelésnél különben is az lévén a főszabály: egy és ugyanazon területről mentől több és finomabb takarmányt levenni. En kat. holdanként 160—180 litert vetek.

Midőn a takarmány lekaszáltatott, 12—16 óra multán többnyire, 24 óra mulva azonban minden esetben a takarmány zöld színét már, t. i. a rendek felső felületén, elveszíti, fehér-szürke színt ölt s ha nagy meleg van, a bükkönyszálak virágos végein a levelek kissé töredeznék. Habár a rend közepén a zöld is, itt-ott nyersnek is látszik, mindazáltal kézbe véve puha tapintatu, meglátszik rajta, hogy nedvességét vesztette, nem török ugyan, inkább szíjszerű, fonnyadt; ekkor beállt a gyűjtés ideje, mert a további száradás az ilyen zabos bükkönynél a petrenczében 5—6 nap alatt gyönyörűen végbemegy.

Nehéz ugyan megmagyarázni a tapintásnak azt a minőségét, a melyet az ily gyűjtendő bükköny megfogásánál érezünk, de hát míg a jó és rossz közötti különbséget gyakorlat utján elsajátíthatjuk, vegyük igénybe a gazda szemét, a mely a kinézés után is oly pompásan tud becsülni, itélni.

Práznovszky Ágoston.

A legyek elleni védekezés.

A legyek nyáron igen sok alkalmatlanságot okoznak úgy az embernek, mint az állatoknak. Az ember e kellemetlen vendégek ellen úgy, a hogy csak védekezhetik; így pl. a szobákban nappal esukva tartjuk az ablakokat és csak korán reggel és későn este szellőztetünk, légy-papírost és más mérget tehetünk ki ellenük, vagy más módon is kipisztíthatjuk őket. Az istállóban azonban és kint a szabadban már nehezebben védhetjük meg állatainkat a legyek, bögölyök, szunyogok stb. bántalmazásától.

Az istállókból oly módon tarthatjuk távol a legyeket, ha az ablaknyílásokat drótfonattal látjuk el és ha kis edényekben borostyánolajat állítunk fel az istálló egyes részeiben, a melynek szagát a legyek ki nem állhatják és így menekülni igyekeznek.

A szabadban nagyon sokat szenvednek állataink nemcsak a legyektől, hanem a bögölyök és más egyéb légyféléktől is, a melyek azután nemcsak alkalmatlanokká válhatnak házi állatainkra, hanem szurásaikkal nagy fájdalmat is okoznak nekik. Igás

állatainktól a legyeket távoltartandó, azoknak különböző főzetekkel vagy olajokkal való bekenését ajánlják. E czélra igen alkalmasak a keserű ízű anyagok; ilyen pl. a diófalevél-főzet, üröm, a vízi bors, a dió- és aloe-keverék, a melyeket vízben megfőzünk és az így származó lével az állatokat bekenjük.

Ezen szereknek keserű ízét a legyek és bögölyök utálják és ezért az ezekkel bekent állatokat nem is háborgatják. Az egérfarku cziczikó is igen alkalmas e czélra, a melyet poralakban használhatunk, jól bedörzsölve vele az állatokat, sőt a szerszámokat is. Igen sok helyen az állatok bedörzsölésére a legyek távoltartása czéljából karbololajat használnak, vagy egy olajos keveréket, a melyet 10 rész petrolium, 10 rész halzsir, 10 rész borostyánolaj és 1 rész szegfüolajból készítenek. Ezeknek az olajos szereknek a használata, a melyek többnyire kellemetlen szaguk, az állatoknak sokszor épp oly alkalmatlanok, mint a legyek. Ha a legyek csipésének nagyon kitett testrészeket petróleummal kenjük be, ez egy időre távol tartja a legyeket az állatoktól és ugyanezt érhetjük el a borókaolajjal, a mely minden patikában olcsón kapható. Az igás jószágot nagyon forró időben, a mikor a legyek és bögölyök különösen alkalmatlanok és dühösek, csakis a reggeli és esti hűvösebb órákban dolgoztassuk, a forró napszakban pedig pihentessük; a legelőmarhat pedig csak kora reggel és estefelé eresztjük ki az istállóból. Arra nagyon ügyeljünk, hogy a jószágot az istállóban való tartózkodása alatt a legyek ne zavarják. A legyeknek az istállóból való távoltartására szegezünk az istálló falára és oszlopaiba, különösen pedig oly helyekre, a hol a legyek a legtömegesebben tanyáznak, friss madárenyvvvel bekent papírlapokat. A legyek előszeretettel keresik fel e papírlapokat és természetesen rögtön hozzáragadnak. Ha ezt az eljárást naponta ismétljük, úgy állatainkat igen könnyen és biztosan megvédhetjük a legyek tolazkodásától. Hogy a legyeket még könnyebben oltassuk, czélyszerű a madárenyvbe egy kis cukrosvizet hozzákeverni.

Végezetül még megemlítjük, hogy konyhákból és éléskamrákból, esetleg istállókból is gyakran elűzhetjük a legyeket, ha az ablakokat, ajtókat, egyáltalában a farészeket oly vízzel mossuk meg, a melyben 4-5 napon keresztül fokhagymát áztattunk.

Szájcesetelő állatok számára.

Az állatoknál, különösen a szarvasmarhánál igen gyakori az, hogy egyes takarmányok (pl. árpapolyva) etetésénél kisebesedik az állatok szája. De különösen a szájfájás esetén keletkeznek az állatok

szájában sebek, a melyeket rendszeresen kezelni kell, részint azért, nehogy a sebek elmérgesedjenek, részint azért, hogy a gyógyulást gyorsítsuk. Az ilyen szájszerek az állatorvos által rendelt szerrel kell kicésetelni.

Az esetelés végzésére igen ajánlatos a mellékelt ábrában bemutatott szájcesetelőt használni, a mely igen könnyen kezelhető s a melynek vége olyformán van lekerekítve, hogy az állat száját, ha még annyira nem tőrne is az esetelést, meg nem

sebesíti. A faesetelő végére puha rongyot kell csavarni s azt rajta jól megerősíteni. Hogy a rongy le ne esuszhasse, rovátkokat készítünk az esetelő végére, a mint az az ábrán is fel van tüntetve.

A szájszerek kimosására 1 liter víz, 1 decziliter ecet, 30 gramm kősó és 50 gramm méz keverékéből készült vizet czélyszerű használni. Kisebb szájszereknél ennek igen jó gyógyító hatása van, míg szájfájás alkalmával a sebek kimosására használandó gyögyszert az állatorvos írja elő.

Ojtott gyümölcsfák gondozása nyáron. A tavasszal ojtott gyümölcsfákat a nyár folyamán igen sok vadhajítás lepi el, a melyek az ojtvány rovására a fa nedvét nagy mértékben elvonják. Tudvalevő dolog, hogy az ojtványnak éppen az első időben nagy szüksége van a fa nedvére, ezért tehát minden vadhajítás gondosan eltávolítandó s ha ezáltal a fán nagyobb sebet ejtenénk, kenjük be azt faviaszszal. Gyakran előfordul, hogy seregélyek, varjúk vagy más madarak az ojtványokra szállnak s letörik azokat; ezt legjobban az által akadályozhatjuk meg, ha az ojtvány fölé ivalakban egy vesszőt kötünk, melynek két végét egy másik ágon erősítünk meg, a madarak már most az ojtvány helyett a föléje kötött vesszőre fognak szállni s így az ojtvány séretlen marad.

Uj burgonya gőzben főzése. A legelsőbben kiszedett uj burgonyák, mint tudjuk, vizenyősek szoktak lenni s e miatt kellemetlen ízűek. Ezt a kellemetlen ízt úgy távolíthatjuk el, ha a fiatal, még vizenyős burgonyát gőzben főzzük meg. Az uj burgonya gőzben főzése akként történik, hogy a burgonyát ritka szitába tesszük s a burgonyával telt szitát egy nagyobb edénybe helyezzük, a melybe csak annyi forró vizet öntünk, hogy a víz a burgonyát ne érje. Az edényt és a szitát ezután fedővel befedjük és egy kétrét összehajtott kendővel letakarjuk, hogy a gőz az edényben maradjon. Az ily módon megfőzött burgonya kellemes ízű lesz és vizenyőségét elvesztve, lisztessé válik.

Megtermékenyített ludtojásokra úgy tehetünk szert, ha egy gunárra csak 4-5 tojót számíthatunk s ha úgy a gunárt, mint a tojót csak a harmadik évben használjuk tenyésztésre, mert ilyenkor a legtermékenyebbek. Igen jó, ha alkalmat adunk arra, hogy a párást vízben végezhessék, mert a földön való párázás nem oly eredményes.

Érdekes olvasmány.

MULATTATÓ.
Egy nemzetről.

*Ismerék én egy nemzetet,
Büszkét, nyakast, loragiast.
Erénydusabbat nem vezet
E földre ma, ki fenn vírást...*

*Egykor fajának fegyverét
Hódolra félté a világ.
Sebét csak önkéz verte rég
Hős oldalán, ha szőtt viszályt...*

*Ez ősbüne volt... egy csupán:
Egyet nem értett sohase,
És annyi tanúság után
Nem hagyta azt el még ma se...*

*E nemzet, nagyra bárha nőtt,
A koronát nem tette le.
S ha ért fejről már a föld,
Lerakta mind, nem bántja őt:
Neki ragyogni kell vele...*

Rejtsd el óh...

*Rejtsd el, óh fájdalom,
Arcodat — takard be!
Ne lássa kedvesem —
Napomon, éjemen
Mennyire rám vagy te...*

*Ne lásson, ne lásson —
Ne lássa bus arcod,
Kínzó sok fegyvered:
Hadd víjjam én veled
Egyedül a harcot...*

*Betakart sebemet,
Ne lássa, ne lássa...
Megtörne jó szíve,
Az ég e szép mire:
Hogy szenved a társa...*

Petrus Jenő.

A király nem komázik.

Örös Mihály becsületes fazekas mesterember volt, a ki nem hiába járta a vásárokat, keze munkáján áldás fakadt. Telt a ládafia, nőtt a teleklevel meg a becsület, no meg az elbizakodás is.

Örös Mihály uram azt hitte, hogy az árnyéka is különb, mint más emberfiác, csak az a kár, hogy az árnyékán sem az aranyóra lánczát, sem a pecsétgyűrűjét nem látja, mint a tükörből. . .

De azért gyönyörködött az árnyékában és holmi keskeny utczákon nem járt, mert itt rövidebb, meg hamarabb elfogy.

Beszélgetett is az árnyékával, de nem tegezte, hanem szépen Ön kedvemnek czimezgette a nótája módjára Ne kedvem, ne kedvem. A nóta ne kedvem, az árnyék ön kedvem.

A gólya hordogatott egy pár leánygyereket, de jobb szerette volna, ha az okos asszony egyszer egy kis Mihálykát göngyölgetne a cifra pólyába.

Sokszor a mellére horgasztotta ezért a fejét és mikor az okos asszony megjelentette, hogy megérkezett a várva várt vendég, két aranyat adott neki és az asztalra ütve az öklével, ezt mondta: „Király a komám!”

Király a komám, de azért Mihály lesz a neve, mert az égben az arkangyalok is erre hallgatnak. . .

Délután ellépett a fiskálisához és ékes szavakkal kérte meg a tekintetes urat, hogy miután sem az alsó sem a felső szomszéd nem méltó, meg kevés arra, és az egész rokonságban nem talál nagyobb rangbeli embert a királynál, hát a tekintetes ur írjon pár sor irást a királyhoz, és ha elfogadja a keresztapaságot, hát az egész háznépivel szívesen látja a keresztelőre, addig várnak vele, míg ő felsége eljöhét Örös uram kis Miska fiát a keresztvizire tartani. . . A költségekre kivágott az asztalra egy százas bankót és szép ajánlásokkal, áldásokkal csukta be az ajtót. Utolsó szava is az volt: „Király a komám, ebben maradjunk.”

Még a zugó nádnak is kibeszélte, hogy az is azt zugja: Király az „Örös Mihály keresztapja!” Nem adta volna ezt a czímet: a király komája egy báróságért, pedig ez is szép szó, csak az a kár hogy rövid.

A fiskálistól a plébánoshoz tért be és annak is elmondta a szíve szándékát és megkérte, hogy ő felsége előtt kivágja ám a becsületet, mert nem minden embernek keresztelte meg a király a fiát.

„Király a komám!” ezt sugta fülébe a nád, ezt perelte a zugó, a fák ezt susogták, maga meg azt hitte, hogy az árnyéka is jobban megbecsüli mint eddig és hogy a különbséget önmaga és árnyéka között meghuzza, ezután Te kedvemnek hivta.

Az üveges zsidónál a hány féle király-képet kapott, annyit vett, a kitelhető legdrágább rá mákba tétette. Még a Miska bölesőjét is tele aggatta király-

köpekkel, hadd érezze, hogy király lesz a keresztapját.

Örös Mihálynénak is tetszett a rigmus, a mit a kántor faragott a király komájának, a mit a pénzen fogadott legények szélében-hosszában daloltak a faluban és huzta a cigány, csiripelték a verebek. Az egész falu dinom-dánomba fult és sok embert fogott el a sárga irigység . . .

Király a komája! Most már a főszolgabirónak sem köszön, meg sem fogja a kalapja szélét, csak a komája előtt.

A levélhordót kétszer is megkérdezte napjában: nincs e még pecsétes levél. Eltelt egy hét, két hét, de sem hír, sem pecsétes levél.

Megint bekopogtatott a fiskálishoz.

— Tekintetes uram, nincs semmi hír Buda-pestről.

— Ninesen.

— Mit csináljunk.

— Tartsa meg Örös uram a keresztelőt.

— Király nélkül?

— A király távollétében.

— Az nem lehet. Felviszem magam Bécsbe a gyereket.

— Kár lenne . . .

— Egy pár száz forintból kitelik az utiköltség.

— Az igen, de azért ott sem tartja azt keresztvízre a király.

— Nem-e?

— Nem.

— Örös Mihálynak, a gazdag fazekasnak a fiát, a kis Miskát miért ne tartaná keresztvízre a király . . . De akkor uram engem kinevetnek, ha nem király lesz a komám.

— Nevesse őket vissza . . .

— Hájjal kenném az irigyeim mellét, tekintetes uram. Mondjon valami jobbat.

— Ez a legjobb, fordítsa tréfára, azután béküljön ki a sorsával és ne járjon másutt, csak a földön, ne tartsa magát különbnek más embernél, mert mindnyájan porrá és hamuvá leszünk. Legyen ismét olyan okos ember, mint azelőtt volt. Jobb itt a földön, mint a levegőben.

Örös Mihály uram nagyot nézett a fiskálisra.

Végigsimitotta kezével homlokát. Bizony furesa is, ha valaki elbizakodik s egyszerre több akar lenni, mint más, megterhelődik büszkeséggel az agya és valami kizökken onnan. Örös Mihály úgy érezte, mintha ez a valami visszazökkent volna. A régen otthon nem volt valami: a józan ész hazajött. Szégyenkezve sütötte le a szeméit.

— Kiköltözöm a városból tekintetes uram, ha ebbe a komakeresésbe benne maradok.

— Nem marad benne Örös uram.

— Még száz forintot adok a költségekre.

— Nem kell nekem. Azt is visszaadom, a mit ma két hete adott. Mert biz én nem csináltam egy sor írást sem. Minek ment volna el a hire annak

Bécsbe, hogy a magyar ember nem talpraesetten gondolkodik. Minek csufolná ki a német a magyart.

— Ki is csufoltak volna ugy-e?

— De ki ám. Majd kibontom én a csomót, úgy hogy kigyelmed is meg lesz vele elégedve, meg a népség is belebámul, csak felejtse el kigyelmed magából a régít, még az árnyékát is.

Egy kiesít hajlott fővel ballagott hazafelé, sem nem kendezte, sem nem tegezte az árnyékát. Szánom-bánom lepte meg a hányavetiségéért. Egyik ember sem különb, mint a másik. Ő köszönt azoknak, a kikkel találkozott. Magában azt is megfogadta, hogy az órát, gyűrűt, lánczot, mind eladja és az árát Isten dicsőségére szánja. Jobb idejében az elbizakodásból kigyógyulni mint soha.

A fiskális furfangos ember volt s az Örös Mihály kijózanodását tréfával akarta megpecsételni, hadd nevesse ő maga legjobbat és vigasztalódjon is az esetén a saját maga tanuságára és másokéra is.

Szélesvár annak a kis városnak a neve, hol Örös Mihály uram a maga országihires fazekait gyártotta. Ez a város sok mindenről volt híres. Többek között arról, hogy bár gazdagok voltak a hivek, de a templomuk, iskolájuk nagyon nyavalyáskodott. A templom toronytalansága miatt a szomszéd községek mindig csufolták. Ezt kérdezték: „Hova szökött a torony Szélesvárról? Talán a tanító őrzi, ki nek disznópásztor fizetése van?” Ehhez még csak az kellett volna, hogy elterjedjen a király komaság hire.

A fiskális nem olyan nyuzó-vonó fiskális volt, mint sok más, hanem tanácsadó jóbarát, ki inkább kibékítette egymással a perlekedőket és nem számított többet, mint szabad és illik.

Szerették is a szélesváriak, meg is hallgatták, mert javát akarta gazdagnak, szegénynek. Igazi jóbarátja volt a népnek és megis vagyonosodott. Az igaz munkán Isten áldása van.

Elterjesztette, hogy megjött Bécsből az izenet. Éjszaka lopva hozták. Kiváncsian kérdezősködtek az előkelőbbek felőle. Majd kipattan. Ezt mondta a fiskális.

Ki is pattant.

Összehívta az előkelőbbeket, a birót, tanácsbelieket meg a többit . . . Mikor mind együtt voltak, ő is odajött a jegyzővel és beszélt ilyenképpen:

— Kedves atyámfiak, a mi földinknek az az álma volt, hogy megjelent a király ő felsége álmában és komának ajánlkozott. A mi derék polgártársunk ennek az álomnak nagyon megörült és már előre szolgáltatatta az italt mind közönségesen. Én kopogtattam is érte, hogy ez a magyar ember szívéhez illő álom-szándék megvalósuljon, de hát nagyon le vagyunk mi Bécsben is, Budán is festve . . .

— Ejnye, ejnye zugták az atyafiak.

— Ott is tudják a mesét, hogy Szélesváron elszökött a templom tornya és a disznópásztor fize-

tésü tanítóval őriztetik a lánczot, hogy ha visszaszökik megköthessék.

— És ő felsége is tudná ezt, tekintetes ur?

— Bizony tudja azt bíró uram, és azért izente azt, hogy míg Szélesváron a torony rendben nem lesz, és más egyéb, addig innen komaságot nem vállal. Örös Mihály uram 200 forinttal megkezdí rá az adakozást.

Birák uramék mind gondolkozni kezdettek és ki-ki vagy letette, vagy aláírta, a mit adhatott és a torony költsége a nép hozzájárulásával csakhamar együtt volt.

Örös Mihály maga esináltatta meg a toronyórát, a mit az órás-művész király-órának nevezett el, mert olyan ritka volt a szerkezete . . .

A toronyszentelés ünnepén a fiskális felköszöntötte Örös Mihályt, hogy méltó lett volna arra, hogy a király legyen a komája, de hát ő felségét különben sem kell komaságra való kérésekkel háborgatni, mert a keresztapaság kötelesség és annyi keresztapaságot, a mennyivel háborgatják, nem vállalhat, de különben is nem szabad a királylyal komázni, ezt üti a királyóra kongása. A komát az ember a maga színű emberek között keresse. A király apánk, apánkat pedig komának nem hívjuk. Eljen a király . . .

Örös Mihály uram sem nem tegezte, sem nem kedvemezte az árnyékát, kikergette magából az elbizakodottságot. Dolgozott, belenyult a mellényzsebbe, a hol a közjó kívánta és ma Szélesvárnak a bírása, jóakaratu igazságos ember, a kivel komázni nem lehet, mert mindjárt megtudná az, hogy hányat ütött a szélesvári toronyban a királyóra.

Erdélyi Gyula.

Képiünkhöz.

Érdekes olvasmány. Juczika leányzó levelet kapott távol idegenből az ő hűséges Janesijától, a ki messzemeszse, tán még az óperenciás tengeren is tul katonáskodik, a bakaéveket szolgálja. Mikor elment megigérte Juezikának, hogy hű marad hozzá s ha kitölti a „három évet, három napot“, hazajön és elveszi feleségül az ő kis tubiczáját. Addig azonban időnként megírja neki, hogyan megy a sorja katonáéknál. A szarkaláb betűs bakalevelek csakugyan jönnek, hol sűrűbben, hol ritkábban és Juezikának legérdekesebb olvasmányai. Mai képiünk Juezikát ábrázolja az érdekes levél olvasása közben. Janesi az írja, hogy olyan magas hegyek tetején marsolnak mostanában, hogy Juczika az eget bemeszelhetné róluk. Persze Juczika elhiszi az ő katonájának, hogy őt még most is igazán szereti azért, hogy messzi idegenbe szakadt; a kicsi szive sugja meg azt neki, hogy Janesi hű maradt hozzá. Abban azonban már tamáskodik, hogy olyan magas hegyek volnának a világon, melyekről az eget bemeszelné lehetne.

Apróság.

A japán nők. „A mi fogalmaink szerint a japán nők nem válnak ki szépség által. Alaktalan kis természetük, sárga bőrük, kiálló pofacsontjaik, mandula alakú szemek erős ellentétben vannak Europa szépségeivel. Varázsuk azonban kétségtelen. Csak természetes környezetében kell látnunk a japán nőt. Ekkor bája és festői megjelenése a legmagasabb műigényt is kielégíti. Lássuk csak a vidám kis hölgyet csodásan jól álló nemzeti öltözetében, széles selyem övét merészen dereka köré esavarva, fényes fekete haját mindenféle ritka csecesebeésekkel diszítve, takarosan tipegni kis faczipőiben, a sajtáságos házakban, templomokban és pagodákban, a tavakon és szigeteken, folyókon és hegyeken berendezett esodálatos, virágokkal telt apró kertekben, akkor méltatjuk csak valójában a japáni nő bájait. A japániak mindig megőrzik közönyösségüket. A japániak nem verekednek, nem czivódnak és nem esküdzőnek. Japánban a házasság inkább esaládi, mint személyes ügy. Amidőn a japáni irodalom a szeretetet tárgyalja, mindig a gyermekeknek a szülők iránti szeretetéről van szó és soha a szerelemtől. Az egybekelendő két fiatalnak a családjai rendezik az ügyeket. Magukat a fiatalokat alig kérdezik. Ezért az agglégények és aggszűzek csaknem ismeretlenek. Másrészt azonban a válások meglehetősen gyakoriak. A gazdagabbak közt persze sokkal gyakoriabbak, mint a szegények közt. Mihelyt a gyermek a házasságképes kort elérte, a szülők házastársat keresnek a számára. Japáni szokás szerint a család egyik nős barátja a közvetítő. És aztán mintegy keresztatyja marad a házaspárnak, mindaddig, míg a házasság tart. Ha a házasság közt vita támad, hozzáfordulnak igazságszolgáltatás végett. Japánban nem járnak jegyben. Mihelyt a két család megegyezett, a fiatal asszony férjének családjához költözik. Ettől kezdve mindenben engedelmeskedik neki, míg a halál, vagy elválás a házasságnak véget nem vet.

Számrejtvény.

Ember Zoltán-tól.

25, 5, 32, 8, 16.	Férfinév.
20, 7, 28, 4, 10, 26, 31.	Női név.
29, 8, 13, 23, 11.	Egy nemes érez.
27, 1, 8, 9, 26, 21.	Egy vízi madár.
18, 22, 23, 20, 11, 19, 10.	Egy nemzet.
27, 9, 2, 6, 31.	Egy kártékony rovar.
12, 4, 23, 3, 16, 27.	Mesterember.
30, 1, 32, 8, 15.	Egy vízi állat.
2, 14, 9, 17.	Egy szám.
30, 13, 24.	Tejből készítik.
1—32.	Öregnek, fiatalnak egyaránt szólt ez.

Lapunk mult számában közölt számrejtvény megfejtése:

„Bizalmam az ősi erényben.“

Helyesen fejtették meg: Husztik János, Kiss Anna, Ferencz Károly, Teleky Mihály, Gonda Árpád, Cseresnyés István, Kardos Antal, Ballik Pál, Józsa László, Fehér László, Szabó András, Korda Ferencz, Lányi József, Kovács Lajos, Gianoner Adolf, Géresi József, Bellák János, ifj. Horog László.

Lapunk 26-iki számában közölt kockarejtvényt helyesen fejtette meg: Takács János vendéglős Ópotovácz.

Lapunk 27-iki számában megjelent számrejtvényt utólagosan még helyesen fejtették meg: Fábri Gusztávné, Huszti János, id. Karácson Lajos, Hajnik Kálmán, Boros András, Mezey Károly és Pintér Mihály.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Lohsteiner József urnak. Sorsjegyeinek utána nézünk, kérünk egy kis türelmet. A ezimváltoztatás miatt intézkedtünk. — **B. Gy.** urnak, Nagy-Peleske. Azt éneklé, hogy: „Nagy-Peleske nevezetes helység — Innen bizony jó vers is kitelnek”. Erre mi meg azt feleljük: „Sajna, hogy ily rosszakat írogat — Helyet nálunk így bizony nem kaphat”. Sohse nehezteljen érte, hogy most küldött versére is, alapos megfontolás után, azt vagyunk kénytelenek írni, hogy nem közölhetők, mert bizony ezek nem ütnek meg a mértéket távolról sem. Egyébként szívélyes üdvözlöt. — **Gombos** András urnak. Köszönjük a szíves értesítést. — **Varga** Sándor urnak. A luczerna őszi vetéséről augusztus hó folyamán részletesen fogunk írni; addig úgy sem sürgős a dolog. — **Kiss** Gergely urnak. A vásáresarnokokba eladás végett küldött élelmi szerekért fogyasztási adót s vámot kell fizetni; azonkívül az élelmi szerek eladásával foglalkozó hatósági közvetítők is szednek bizonyos, meghatározott díjakat. Hatósági közvetítő kettő van, az egyik a Magyar Gazdák Vásáresarnok Ellátók Szövetkezete, ha valamit el akar adni, küldje be azt a szövetkezet címére (Vásáresarnok), a mely a küldeményt eladja s a pénzt Önnek megküldi. — **Bellák** Sándor urnak. A számrejtvényt köszönjük; nagyon el vagyunk látva rejtvényekkel, de esetleg belőle közölni fogunk. Tessék előfizetését közönséges postautalványon beküldeni, és pedig mielőbb, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be. — **Ifj. Baranyai** István urnak. A kispesti Rudolf fogadalmi templom sorsjegyeit még nem huzták ki. A huzás tudunkkal öszre lett elhalasztva. — **Berti** Ferencz urnak. A szénkéneget teljes sikerrel használják a szőlők megvédelmezésére. Így a pozsonyi szőlőket is ezzel védik a filloxera ellen s eddig teljes eredménnyel. Szénkéneget az állami vinczellériskolák igazgatóságánál — Tarezal, Erdőszeg, Tapolca stb. — rendelhető. Ára is öit tudható meg. — **Kaszás** József urnak. Az árva gyermekek további neveltetése végett forduljon az árvaszékhez. — **Miúts** Antal urnak Bikityen. Nagyon bonyolódott pör lenne abból, a mit nekünk leír. Hogy ki nyerne a pörben azt mi előre nem tudhatjuk. Utána nézünk olyan könyvnek, melyben a törvények megvannak. — **7090-ik előfizető.** Ha be akar jutni mozdonyvezetőnek, előbb mint félt kell, hogy szolgáljon s vizsgaletétel után nevezik ki. Könyvet adjon be a m. á. v. igazgatóságához. — **Kozma** Tamás lelkész urnak. Tapasztalatát olyan alakban foglalja rövidebb cikkekbe, mint a milyeneket lapunkban közölve lát s ha azok beválnak, szívesen közöljük. A példányokat a cynoglossum officinalis leveleinek elszórasával távoltarthatja a gazdasági épületektől. — **Gyurik** József urnak. A kéreztett könyv ezime: „Orvosi tanácsadó”. Beszerezhető az Eggenberger-féle könyvkereskedésben (Budapest, Ferenczick-tere). — **Sorsjegyekről.**

Szücs Géza, Vályon Mihály, Domokos István, Besán Emil (Makfalva) uraknak, özv. Rosztoczky Edéné urnő. Sorsjegyeik még nem huzattak ki. Leja István urnak, B.-Szaboles, az 5831/63. sz. sorsjegye kihuzatott 1894. január 9-én 6 frt nyereményvel, a többi sorsjegyeit még nem huzták ki. — **Többeknek.** A Rudolf-fogadalmi templom sorsjegyeinek huzását október hóra elhalasztották. Többeknek, kik sorsjegyeik után tudakozódnak, a jövő számunkban válaszolunk. — **Kovács** Sándor urnak. Szíveskedjék a Hungária műtrágyagyárhoz (Budapest, V. Váci-körut 21) fordulni, mely a kért művet díjmentesen küldi meg. — **Fekete** János urnak. Az előfizetési összeget megkaptuk. — **Hagymás** János urnak. A „Karikás János bácsi kalandjainak” elbeszélője most nyaral, pár hét múlva, a mint kipihente magát, új „kalandokkal” fog előállani, melyek még érdekesebbek lesznek.

Kis lutri huzása.

	Június 10.				
Bécs	30	63	88	49	59
Temesvár	42	39	81	33	52
	Július 14.				
Brünn	10	48	60	8	78

Budapesti piaczi árak.

Budapest, július hó 17-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 76—81 kg. *tiszavidéki* 9.25 frttól 9.70 frtig, *pestvidéki* 9.20 frttól 9.65 frtig, *fehértmegyei* 9.20 frttól 9.65 frtig, *bácskai* 9.30 frttól 9.55 frtig, *bánási* 8.45 frttól 9.10 frtig.
Rozs 70—72 kg. 7.10 frttól 7.25 frtig.
Árpa: *takarmány* 60—62 kg. 5.00 forinttól 5.35 frtig, *égetni való* 62—64 kg. 5.10 frttól 5.80 frtig, *sörfűzdei* 64—66 kg. 6.50 frttól 8.00 frtig.
Zab 39—41 kg. 5.65 frttól 6.15 frtig.
Tengeri 78—82 kg. 4.30 frttól 4.40 frtig.
Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	14.40	13.00	13.70	13.40	13.00	12.60	11.70	10.70	7.50

Buzakorpa, finom 3.20-3.25, durva 3.10—3.60 frt zsákkal együtt
Egyéb magvak: *mák* 14—16 frt; *bab* fehér nagyszemű 5—14 frt, *apró* 7—10 frt, *tarka* 8—13 frt, *lencse* 7—12 frt, *borsó* hójas 7.50—14 forint, *köles* 4.10—4.50 frt, *kendermag* 6.75—7.25 frt, *repeze* 12.65—12.90 frt. mm.-ként.
Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörért* 350—390 frtig; *középmínőségűért* 250—260 frtig; *gyenge minőségűért* 200—245 frtig; *hízott magyar és tarka ökör jobb minőségű* mm.-ként élősulyban 26—29 frtig, *hízott magyar és tarka ökör közepminőségű* 24—25 frtig. *Fejős tehén,* magyarfajta 70—120 forintig, tarka 90—150 frtig darabonként. *Élő borjú* 1 kgr. élősúlyért fizetnek minőség szerint 34—42 krt. *Vágott borjú* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 40—52 kr.
Juhvásár: *hízalt ürü* páronként 18.00—22.00 frt, *feljavított juh* 11—13 frt, *kiverő juh* 7.00—9.00 frt, *kecske* 6—7 frt.
Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élősulyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 46—48 frt., *vidéki sertés* könnyű páronként 250 kilóig 46—49 frt.
Baromfivásár. *Lud* páronként 1.30—3.30 forintig *kaesa* 2.00—2.50 frtig, *tyúk* 90—1.15 frtig, *csirke* 50 kr.-tól 100 krig, *káppan* 1.60—2.80 frtig, *pulyka* 2.80—5.00 frtig.
Takarmányvásár. *Régi széna* 2.40—2.80 frt, *muhar* 2.30—2.70 frt, *zsupszalma* 2.35—2.60 frt, *alomszalma* 1.50—1.70 frt.
Vegyesek. *Tojás* 100 drb. 2.00—2.20 frt. *Szalonna* 45—48 krajezár. *Vaj* Ia. 70—80 kr., *Ia.* 60—70 kr. *Olvasztott vaj* 70—100 kr. *Méz* sárga csurgatott 32—36 kr. *Burgonya* sárga 1.50—2.00, rózsa 1.80—2.00, közönséges 70—80 kr., *paprika* 20—49 frtig, *hüvelyes paprika* 26 frt métermázsánként.
Bőrök. *Ökörbőr száraz* 100 kkgként 80—86 frtig, *tehénbőr száraz* 76—83 frt. *Nyers ökörbőr* (20 kg.-tól 35 kg.-ig) 32—34 frtig, *tehénbőr nyers* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 33—34 frtig.

ORSZAGOS MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Dessewffy Aristid, Komjáthy Béla, Péchy Tamás, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szónyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — Vezérigazgató: Szónyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megalégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fe a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmányt és szalmás eleséget

tűzkár ellen a szövetkezet

tetemesen olcsóbban

biztosítja, mint a hazánkban működő bármely más biztosító intézet.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kis gazdak, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapestben, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek.

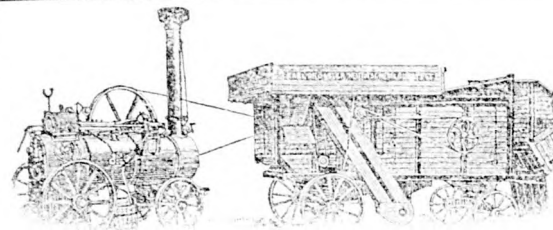
BRÄUSWELDER JÁNOS

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Jávítások pontosan eszközöltek.

Képes árjegyzék bérmentve. Jávítások pontosan eszközöltek.

Alapított 1866-ban.

Alapított 1866-ban.

DRESSLER KÁROLY cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár vas és ércöntőde
BUDAPEST, VI., Váci-körut 59. sz.

Ajánlja saját gyártmányu legkiválóbb kivitelű szabadalmazott gőzeséplő-készleteit és az összes gazdaságba vágó gépeket, melyek a magyar gazdasági viszonyoknak legezészerűbben megfelelnek.

Kizárólagos képviselőség Magyarország részére:

LANZ HENRIK mannheimi ezégtől,

mely elismert legnagyobb és legjelentősebb gyár gőzmozgonyok és gőzeséplőgépekben, utóbbiak háromszori légtisztításra berendezve.

Ezen készletek minden eddigi versenyeséplésnél az összes versengő bel-földi és angol gyártmányokat legmagasabb kitértetéssel legyőzték. Ezek tehát a világ legjobb gőzeséplőkészletei.

Képes árjegyzékkel bérmentve, felvilágosítással készséggel szolgálnak.

Gazdáknak fontos!

Gazd. könyvviteli nyomtatványok

42-féle.

az Orsz. Magy. Gazd. egyesület által 1000 forint pályadíjjal jutalmazott gazd. könyvvitelten alapján összeállítva.

Az összes mintáivak 2 frt 20 krért bérmentve küldetnek meg.

Megrendelések kiadóhivatalunkba

Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz. küldendők.

Ganz és Társa

vasöntő- és gépgyár részvény-társulat,
BUDAPESTEN,
ajánlanak:

Gépészeti s építési munkákat, vas-, acél- és fémöntvényeket, teljes malomberendezéseket, transmissiókat, zúzóműveket, vizikerekeket jó eredménnyel pótló turbinákat, különösen pedig:

Hengerszereket kéregöntetű hengerekkel mű- és parasztra-örléshez; kisebb nagyságú darálószerkeket, melyek petroleumos vagy elektromos motorral kombinálva daráláshoz gazdasági czélra kitűnően beváltak.

Petroleum-motorokat közönséges lámpa-petroleummal s adomentes benzinnel való hajtásra; ezen motorok előnyösen helyettesítik a kisebb gőzgepeket és járgányokat, kocsiakra szerelve mint petroleum-lokomobil eséplőgépek hajtására kiválóan alkalmasak. Üzemök biztos és nem tűzveszélyes, mert lámpa és szivattyu nélkül dolgoznak.

Elektromos áramot fejlesztő gépeket, melyek gőz- vagy petroleum-motorral, esetleg turbinával hajtva, úgy világításra, mint az egymástól távolabb álló épületekben elhelyezett tejjgazdasági, takarmány-aprózó, rostáló, eséplő, őrleő stb. gazdasági gépek hajtására is alkalmasak.

Ajánlom az 1896. évi szeptember 21-én Hódmező-Vásárhelyen tartott ekeversenyen

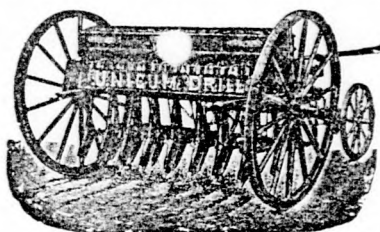
arany, ezüst és bronzéremmel díjazott egyetemes aczélekeimet, melyek anyag, kivitel s olesó árnál fogva az összes eddigi konkurencziát legyőzni képesek.

BÄCHER RUDOLF,

cs. és kir. kizárólagos eke és talajmivelő eszközök gyára.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tagadhatatlan legjobb vetőgépe a jelenkornak a **Melichár-féle**

Unicum Drill

rendkívül egyszerű és feltétlenül szolid kivitelű.

Leírás és árajánlattal bérmentve szolgál

MELICHÁR FERENCZ

cs. és kir. szab. vetőgépgyára.

BUDAPEST,

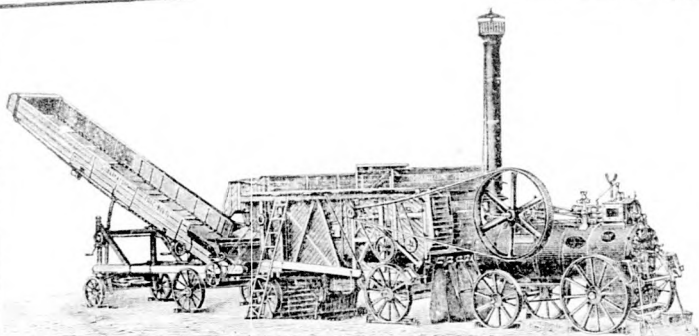
VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

Umrath és társa

mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPESTEN,

V., Váci-körút 60. szám.

Kedvező árak és fizetési feltételek mellett szállítanak kitűnően működő és több fontos újítással bíró

gőzcséplőkészleteket

valamint **kazalozókat**

minden nagyságban, a legmesszebbmenő jótállás mellett.

Ugyanott egyetemes és többvasú ekek, boronák, hengerek, trierok, vetőgépek, kaszáló- és aratógépek, lögréblyék, rendkívül nagy választékban, a legjobb szerkezetben olesó árakon szerezhetők be.

Képes árjegyzék összes gazdasági gépekről kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirályi-utca 13. sz.

Készít: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto-) typia, fametszet stb. útján.

Jérképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografiaiilag legszebben és legelősebben sokszorosítottak.

• Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek. •

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20-60 év köti időre **keszpenzben**. Birtokos felmondhat, pénzintézet nem mondhat fel. Csakély kamattal tőke is törlesztetik. Lebonnyoltás leg-rövidebb idő alatt.

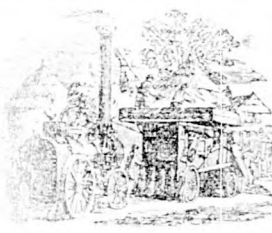
— Convertálás belyeg- és illetékmentes. —

Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokir másolat. 40494

Ingatlan-és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéből, hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokok által ajánlást nyerőleg ajánlja tan.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítész

Budapesten, V. ker., Külső váci-út 46. szám.

Marshall Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigényőke ajánl utolérhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzcséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” örlőgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas-, félmagas- és vasmörlo-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

„Fairbanks“ mérlegek

a legtökéletesebb mérlegszerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolosúlyos fémmerőkarral bírnak s a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegetik.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük-nél fogva úgy hazánkban, mint a külföldön a legelső díjat nyert legkitünőbb mérlegek.

Gazdasági, szekér-, marha-, zák- és rak-tári mérlegeinket

ezélszerű és acélnak megfelelő szerkezetüknél fogva különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánlhatjuk. A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított jobb kivitelű tízedes mérlegek áránál nem magasabbak, a hitelesítés, csomagolás és loco vasutra való feladás költségei már befoglaltatnak. —

Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyár-

tásunk állami fel-

ügyelet alatt áll.

Megrendelések

közvetlen köz-

ponti irodánkhoz,

Andrássy-ut 12.

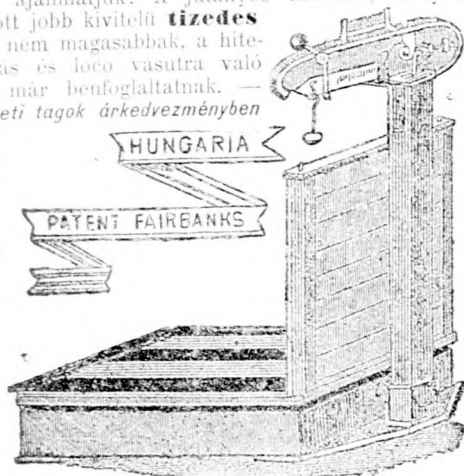
ezimzendők. Ár-

jegyzékkel, felvi-

lágosítással szin-

tén központi iro-

dánk szolgál.

Fairbanks

mérleg és gépgyár részvény-társaság.
Budapest, Andrássy-ut 14. Gyár: Külső-váozsi-ut 146.

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti gyapju-aukcziókra

melyek minden év folyamán két sorozatban július és szeptember hónapokban fognak megtartatni.

Bejelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utca 31. Váci-körút sarok.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legtökéletesebb és tartósságánál fogva a legolcsóbb és legtökéletesebb permetezőgép a

VERMOREL-féle „ECLAIR“

peronospora permetező, mely eddig minden versenynél az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselő.

Ár 21 forint csomagolással.

„AZURIN“ 1 frt 15 kr. kilogrammja, 1 frt 10 mmként.

Aussigi „RÉZGÁLICZ“ 30 frt mmként.

„RAFFIAHÁNCZ“ 42 kr. kilogrammja, 40 frt mm.

A tömeges megrendelések következtében — késések elkerülése végett — kérjük különösen az

ECLAIR

permetező megrendeléseket idejekorán hozzánk juttatni.

A „HUNGARIA“

MÜTRÁGYA, KÉNSAV és VEGYI IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ajánl:

Superfoszfátot, Chilisalétromot

és minden más műtrágyaféléket, legjutányosabb áron és elismert kitünő minőségben.

Központi Igazgatóság:

BUDAPEST, V., Váci-körút 21. szám.

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét érdeklődőknek ingyen és bementve küldjük meg.